

Röviden

A könyvtári és dokumentációs munka értékelés, szervezése és a gazdaságosságl vizsgálatok számára értékes segédeszközt jelent a Könyvtártudományi és Módszertani Központban elkészült összeállítás:

Tudományos és szakkönyvtárak munkájának értékelése

/ Irodalmi szemle és válogatott bibliográfia/

Összeállította Faragó Lászlóné

A szakirodalmi gyűjtés sem időben, sem az egyes részterületeken, sem földrajzilag nem törekedett a teljességre, inkább mintavételnek tekinthető mindhárom vonatkozásban. Célja - az összeállító szerint - az érdeklődés felkelése; ennél jóval többet nyújt a 18 oldalas tömör irodalmi szemle és a 157 tételes annotált bibliográfia, melyben a tárgyszóindex segítségével tájékozódhat a használó.

Az összeállítás - egyelőre gépirat formájában - több példányban az olvasók rendelkezésére áll a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban 4-2164 raktári jelzeten.

*
* * *

A Könyvtári Figyelő az utóbbi időben ismételten foglalkozott a szakirodalom visszakeresésének kérdéseivel és több cikket közölt, amelyek a katalógusok problémáját vizsgálták ilyen vagy olyan szempontból (KF 1965. 4. sz. 237-251. l., 1966. 1. sz. 35-52. l.).

Napirendre került ez a kérdés a szovjet könyvtári szaksajtóban is. A vitát I. Frumin: "Magasszintvonalu katalógusokat" című cikke indította meg a moszkvai Bibliotekar' 1965. évi 10. számában. A folyóirat 1966. évi 1. száma

Z. Ambarcumjan (51-55.l.) és V. Petrovszkij (54-56.l.) cikkét közli. A márciusi szám még néhány hozzászólás lényeges mondanivalóját ismerteti röviden, egyuttal összefoglalja a vita tanulságait. A vita során szóba került többek között a cédula- és kötetkatalógusok kérdése, sok szó esett a szisztematikus katalógusról is összehasonlítva a betűrendes tárgyszókatalógussal.

A teljes publikált vitaanyag magyar nyelvű fordítása a következő fordítási számokon áll olvasóink rendelkezésére: F 3579, F 3580, F 3581, F 3582.

* *

Olvasóink figyelmét külön is felhívjuk arra, hogy a következő nagy érdeklődésre számot tartó művekből készült fordítások a Könyvtártudományi Szak-könyvtárban máris rendelkezésükre állnak. (A címleírás bal felső sarkában lévő szám a fordítás sorszáma.)

F 3525 DEMBOWSKA, Maria: Dokumentacija i informacija naukowa. Zarys problematyki i kierunki rozwoju. [Wyd.] Biblioteka Narodowa, Instytut Bibliograficzny. Warszawa, 1965. 149 p. 25 cm.

Dokumentáció és tudományos tájékoztatás.
Problémák és a fejlődés irányvonalai.
Az eredeti mű raktári jelzete: 3-2690.

F 3546 Kommunale öffentliche Bücherei. [Hrsg.] Kommunale Gemeinschaftsstelle für Verwaltungsvereinfachung. Köln, 1964. 142 p.

A kommunális közművelődési könyvtár.
Az eredeti mű raktári jelzete: 4-2140.

Bo. W. SCHYBERGER: Methods of readership research (Az olvasásvizsgálat módszerei) c. munkáját már ismertettük a Figyelő előző számában (67-70. p.) A mű 22-53. és 184-214. oldalának magyar nyelvű fordítását F 3568 számon kaphatják meg olvasóink.

* *

A "Revue internationale de la documentation" c. negyedévenként megjelenő folyóirat fuzionált a havonta megjelenő "FID News Bulletin"-nal. A "FID News Bulletin" címmel megjelenő új folyóirat havonta rendszeresen tájékoztat az új referáló szolgáltatásokról, nagyobb figyelmet szentel a dokumentációs szakirodalomnak és a tájékoztatási intézményekről szóló információknak. Az eddigieknél részletesebben tájékoztat a FID programjáról és a különböző bizottságok tevékenységéről. A szerkesztők tervbe vették átfogó szakirodalmi szemlék közzétételét is.

* *

AZ AMERICAN DOCUMENTATION INSTITUTE a National Science Foundation támogatásával 1966 szeptemberére az egész világon 1965-ben megjelent, a dokumentáció elméletével és gyakorlatával kapcsolatos cikkekről, tanulmányokról, jelentésekről szemleket kiadását tervezi "Annual revue of information science and technology" címen.

A kötet az anyagot a következő fejezetek szerint csoportosítja:

A tájékoztatótudomány és -technika szakmai szempontjai.

A tájékoztatás iránti szükséglet és a felhasználási módok.

Tartalmi elemzés, specifikáció, ellenőrzés.

A dokumentumok tárolásának szervezése és a keresési technika.

Ember - gép kapcsolat.

Gépi nyelvi feldolgozás.

Index-rendszerek kiértékelése és elemzése.

Új eredmények a gépi berendezések területén.

A tájékoztató rendszer alkalmazásai.

Könyvtári automatizálás.

Tájékoztató központok és szolgáltatások.

Nemzeti tájékoztató kiadványok és irányzatok.

Az Institute körlevélben kéri fel az intézményeket és a szakembereket, hogy a témával kapcsolatos publikációikat küldjék el az egyes fejezetek kijelölt szerkesztőinek.

Az egyes témakörök szerkesztőinek nevét és címét feltüntető körlevél a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban található.

*
* *

Az Unesco két kiadvány szerkesztésére adott megbízást. Az IFLA-nak a párizsi katalogizálási konferencia határozatainak annotált közzétételére (határidő: 1966. december). Paul Avicenne belga bibliográfusnak pedig "Les services bibliographiques et activités connexes" (Bibliográfiai szolgáltatások és határos tevékenységek) c. kumulációs kötet szerkesztésére. Ez az utóbbi mű az 1960-1964. évi adatokat foglalja magában s az 1966. év folyamán fog a "Manuels bibliographiques de l'Unesco" c. sorozatban megjelenni. (Bibliogr. Doc. Termin. 1966. 1. no. 1. p.)

*
* *

Londonban 1965 októberében konferencia keretében vitatták meg egy Nemzeti Bibliográfiai Szolgálat felállítására vonatkozó terveket. Valamennyi résztvevő érezte a centralizáció szükségességét, s a következő határozatot terjesztette a kormány elé: "A konferencia úgy véli, hogy a legsürgősebben szükség van a bibliográfiai források országos szintű tervezésére és koordinálására, és hogy amennyiben a meglévő könyvtárakat és tájékoztató szolgálatokat teljesen ki kívánják használni, országos tájékoztató rendszert kell létrehozni. Ennek érdekében a konferencia sürgeti a Kormányt, hogy

a/ szervezze meg azt a mechanizmust, mely országos szinten megtervezi és koordinálja az ország összes bibliográfiai-tájékoztató szolgálatát,

b/ szervezze meg azt a mechanizmust, amely lehetővé teszi, hogy az ország információ-forrásaihoz bárki gyorsan és korlátozás nélkül hozzáférhessen,

c/ állítson fel olyan bizottságot, mely az érdekeltekkel megvitatja e célok elérésének módjait." (Libr. World. 1966. 787. no. 210. p.)

*
* *

Az ENSZ fennállásának 20. évfordulója tiszteletére a washingtoni Fehér Házban a Nemzetközi Együttműködési Év befejező aktusaként 1965. november 28. - december 1.-ig nemzetközi együttműködési konferenciát tartottak, 2000 résztvevővel. A "kulturális és szellemi csere-bizottság" 64 javaslata közül 9 a nemzetközi könyvtárközi együttműködés kiszélesítésére vonatkozott. (Libr.J.1966.2. no.221. p.)

A második nemzetközi reprográfiai kongresszust 1967. október 25.-31.-én Kölnben rendezik. (Bibliogr. Doc. Termin. 1966. 1.no. 29. p.)

Moszkvában a Kalinin Proszpekten épül a Szovjetunió legnagyobb könyvesboltja. Az árusító rész alapterülete 3000 m². Raktárát is beszámítva 60 000 könyvet tudnak az üzlet polcain elhelyezni. A könyvesboltban vetítőtermet és zeneszalont is berendeznek. (Zentralblatt für Bibliothekswesen. 1965. 12.no. 758. p.)

A varsói Instytut Bibliograficzny nyilvántartásba veszi a könyvtári és dokumentációs kérdésekkel foglalkozó, befejezett, de eddig még nem publikált tanulmányokat. (Bibliogr. Doc. Termin. 1966. 1. no. 23. p.)

A párizsi Bibliothèque Nationale - a Nemzetközi Bibliográfiai Tanácsadó Bizottság felkérésére - elkészítette a "mikrokópiák bibliográfiai nyilvántartását". A jegyzék a Bulletin de l'Unesco à l'intention des bibliothèques 19. vol. 1965. 3. számában jelent meg. Helyszüke miatt nem tudták közölni a folyóiratban azoknak a cégeknek, vállalatoknak névjegyzékét, amelyek mikrokópiák, illetve közvetlenül olvasható másolatok készítésével foglalkoznak. A sokszorosított jegyzék az Unesco központjában az érdeklődők rendelkezésére áll. (Bibliogr. Doc. Termin. 1966. 1.no. 1.p.)

A párizsi Bibliothèque Nationale 1965-ben megkezdte a "Catalogue général des livres imprimés, auteurs, collectivités-auteurs, anonymes" (Nyomtatott könyvek, szerzők, testületi szerzők, anonimák katalógusa) kiadását. Az első kötet az 1960-1964 között beérkezett műveket foglalja magában. A további kötetek is öt-öt éves időszakokat ölelnek majd fel. (Bibliogr. Doc. Termin. 1966. 1.no. 5.p.)

A National Science Foundation az egyik legnagyobb amerikai számítógépgyártó vállalatnak adott megbízást a tudományos dokumentumok kézi indexelési folyamatának és a különböző rendszerű publikált indexek használhatóságának a kutatására. Ennek során különös figyelmet fordítanak majd arra, hogy megállapítsák: miért döntenek munkájuk során egyik vagy másik tárgyszóalkotási megoldás mellett az indexelők. (Scientific Information Notes. 1965. aug.-szept. 15.p.)

Dr.L. Heilprin, az Amerikai Documentation Institute vezetője modellt szerkesztett a tájékoztatástudomány jövő fejlődéséről. Ebben a tájékoztatástudományi kutatások és publikációk eddigi növekedését ábrázolta és vetette össze más szakterületek régebbi adataival, s ebből következtetéseket vont le a tájékoztatástudomány jövő fejlődésének mértékéről és irányzatairól. (Spec. Libr. 1965. szept. 492.p.)

Az amerikai Clearinghouse for Federal Scientific and Technical Information fizikusi, mérnöki, könyvtárosi diplomájukat nemrég szerzett fiatalok számára bizonyos számú, kétszer hathónapos gyakornoki állást bocsát rendelkezésre. Az első hat hónap az előkészítő munkálatok elsajátítására szolgál. A második hat hónap már az illető specializált területen való intenzív tájékoztató munkával telik el. (Bibliogr. Doc. Termin. 1966. 1. no. 30. p.)

A Science c. folyóirat (149, vol. 1965. 3687. no.) azt a kérdést boncolgatja, mi az oka annak, hogy a tudományos irodalom nemzetközi nyelvének szerepét az angol kezdi átvenni. A legfőbb okot abban látja, hogy a legtöbb tudományos cikknek a megjelenéssel egyidőben közzétett kivonata angol nyelvű. Ezek révén a nem-angol nyelvű olvasók is kezdik megszokni az angolnak mint közvetítő nyelvnek használatát. (Bibliogr. Doc. Termin. 1966. 1.no. 35.p.)

A Ghana-i egyetemen könyvtártudományi tanszéket állítottak fel. A hároméves képzési időszak alatt az első évben és a következő két év egy-egy harmadában általános könyvtártudományi tárgyakat adnak elő, a többi időben szakosított képzés folyik. Ezúton a tanszéknek 13 hallgatója van. (Libr. Ass. Rec. 1966. 2. no. 13. p.)

Kínai ritka könyvekből és az i. e. 1. századból származó írott bambuszlemezektől álló gyűjteményt juttatott vissza a Kongresszusi Könyvtár a Taipei Országos Központi Könyvtárnak és a Nankangban lévő Academia Sinica-nak. A mintegy 21 000 kötetből álló anyagot 1940 októberében adták át megőrzésre a Kongresszusi Könyvtárnak, ahol mikrofilmolást készítettek róla. (Libr.J. 1966. 2.no. 216.p.)

A Delfti Műszaki Főiskola Könyvtára külön japán-kínai osztályt állított fel, amely a természettudományokat és műszaki tudományokat gyűjti: japán és kínai folyóiratokat és könyveket eredeti nyelven és fordításban. Előkészületben van a holland könyvtárakban meglévő kínai természettudományi és műszaki folyóiratok lelőhely-jegyzéke. (Zbl. Bibl. 79. Jg. 1965. 12.no.757.p.)

15.00: **RÁDIÓLEXIKON**
 Szerkesztő: Simonffy Géza

15.15: **Szilgetyi József és Bartók Zsuzsa szonataestje**
 A Washingtonban, a Kongresszusi Könyvtárban 1940. április 13-án elhangzott hg. felvetele
 1. Beethoven: A-dúr (Kreutzer) szonáta,
 2. Debussy: Szonáta, 3. Bartók: a) II. szonáta, b) I. rapszódia

15.00: **Mérkőzések percre — percre**
 15.00: **TRÉK. Időjárás**

19.53: **Jó éjszaka, jó**
 20.00: **TRÉK. Időjárás**
 20.10: **Budapesti Operaház**
 20.15: **Reportier**

(A Kossuth Rádió 1965. november 7.-i műsorából)

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ 12. évf. 1966. 2-3. sz. Kiadja a Könyvtártudományi és Módszertani Központ. F. k. Barabási Rezső. Szerkesztő: Bóday Pál. Helyettes szerkesztő: Bánlaky Éva. Példányszám: 600. Terjedelem: 5,5 A5 iv. 1966. május 25. Készült a Népművelési Propaganda Irodában (Budapest, VII. Gorkij fasor 45.) F. v. Nemes Iván igazgató.